

2017-12-25 Hoogfeest Kerstmis
n.a.v. Jes. 52,7-10 en Jo. 1, 1-14

Welkom.

‘Puer natus est nobis’, zong het koor, ‘er is een jongetje geboren’. Dat gebeurt heel vaak. Het is altijd een gebeurtenis die mensen heel blij maakt en dankbaar. Maar steeds in kleine kring. Daarvoor bent u niet uit uw lekker warme huis hierheen gekomen. De komst van **dit** kind wordt al 20 eeuwen lang in steeds bredere kringen gevierd, in onze tijd bijna over de hele wereld. De geboorte van ieder kind is een mysterievol gebeuren, dat ons begrip te boven gaat. Dat geldt in heel bijzondere mate voor dit kind, dat Emmanuel wordt genoemd, God-met-ons. In Hem komt de onzichtbare God tastbaar en zichtbaar in ons midden. Want God bekommert zich om zijn schepselen, om hun welzijn. God wil vrede brengen op aarde. Herhaaldelijk staat in de Latijnse teksten van het misformulier: “Zij zullen het heil van God aanschouwen.” Heil, een weinig gebruikt woord, zelfs erfelijk belast. “Vrede” zegt ons meer: vrede tussen de volken, vrede in onze samenleving, in ons huwelijk, in ons gezin, in ons hart.

Hoe is het met de vrede in onze dagen gesteld? Hoe klinkt die boodschap van vrede nu? Wat mogen wij van God verwachten? Want we kunnen ons behoorlijk onmachtig voelen.

Na de lezingen zullen we ons daar over beraden. Ik wens u een heilvolle viering.

Overweging.

‘Hoe lieflijk op de bergen de voeten van de vreugdebode die vrede meldt,’ hoorden we in de eerste lezing. En de mensen tot wie dit doordringt jubelen en juichen. De oudsten onder ons kennen dit: wij hebben dit meegemaakt. Zelfs in ons kleine dorp ging een menigte de straat op en trok juichend en zingend rond na het nieuws dat de oorlog afgelopen was. Het overweldigde me, ik zal het nooit vergeten. ‘De Heer heeft zijn volk getroost. Hij heeft Jeruzalem verlost.’ heet het. Doorheen de geweldige inspanning en de zware

offers van de vrije volken die de bevrijding brachten wisten wij de werkzaamheid van God. Er werden dan ook talrijke diensten gehouden om God voor de bevrijding te danken. En daarna beleefden we tientallen jaren vrede in Europa, mede omdat voormalige vijanden elkaar de hand reikten en de Europese gemeenschap oprichtten.

Maar nu, hoe is het nu met de vrede gesteld? Het lijkt wel of de wereld in brand staat op vele plaatsen: het Midden Oosten, Jemen, Zuid Soedan. En elders geweldig spanningen: tussen Noord Korea en de zijn burens. Zelfs in Europa neemt Rusland een dreigende houding aan. Terwijl wereldleiders beslissingen nemen die de spanning alleen maar opvoeren, zoals de verplaatsing van de Amerikaanse ambassade naar Jeruzalem. Wij moeten maar afwachten hoe het afloopt. We kunnen er niets aan doen, wij zijn machteloos. Wat zegt ons dan de vredesboodschap van Kerstmis?

Ook op kleinere schaal ondervinden wij soms spanningen. In ons Europa, in onze eigen samenleving, waar bevolkingsgroepen tegen elkaar worden opgezet. Waar scheidingen ontstaan waar eerst verbondenheid was. Wat doe je daartegen? Wij gewone kleine mensen voelen ons dan onmachtig.

Ook in eigen kring kun je je soms onmachtig voelen. Onvrede door verstoorde relaties, de onwil van familieleden of vrienden die niet willen weten van herstel, van verzoening. Niet weten hoe je het aan moet pakken om vrede te stichten.

Zelfs in de kleinste kring, ons eigen innerlijk, kan spanning heersen, ongenoegen vanwege ons eigen onvermogen om bepaalde hinderlijke gewoonten te veranderen, of omdat schuldgevoelens en schaamte over fouten uit het verleden ons blijven achtervolgen. Het is bekend dat negatieve herinneringen ons meer bijblijven dan positieve.

Vrede op aarde! Jezus, de vredesvorst is tot ons gekomen. Doet mij dat iets? Voel ik iets van die vrede? Toch blijft de gelovige gemeenschap door de eeuwen heen deze boodschap verkondigen.

“ Barst los in jubel, allen samen, puinen van Jeruzalem, want de Heer heeft zijn volk getroost.. Hij heeft zijn heilige arm ontbloot .. “ om ons te omarmen, onze eigen puinhopen. Durven wij daarop te vertrouwen? Wij hebben voorbeelden van mensen die dat waar hebben gemaakt, en wondere dingen deden. Gods eigen Zoon, de Emmanuel; zijn leven leek op het einde een puinhoop, een fiasco. Maar Hij kon dat doorstaan door zijn grenzeloze vertrouwen op Vader, tot zegen van heel de mensheid. Etty Hillesum, met geen enkel kerkgenootschap verbonden, geloofde zozeer in de werkzame aanwezigheid van God in haar leven, dat ze het opbracht vrijwillig met de kinderen de gaskamer in te gaan, om hen niet alleen te laten. Het Joodse volk overleefde de holocaust door zijn geloof. Frans van der Lugt kon de verschrikkelijke burgeroorlog niet beëindigen, maar door zijn godsgeloof overwon hij zijn onmacht en bleef hij trouw aan vriend en vijand. Zij wijzen ons de weg naar het eigen, persoonlijk geloof in de komst van God in onze wereld, in ons hart.

De meesten van ons zijn oud of op weg naar de ouderdom. Dat brengt ook een vorm van onmacht met zich mee, een positieve. Prof. Buytendijk noteerde in zijn dagboek: “ De zegen van de ouderdom is de onmacht. Als men niet meer werken kan, komt het geluk van het zien.” En Ida Gerhardt dichtte:

“Oud worden is het eindelijk vermogen ver af te zijn van plannen en getallen; een eidelijke verheldering van ogen...een opengaan van vergezichten...” Dat zien is openstaan voor de verwondering, onbevangen oog krijgen voor het mysterie van het leven, van de Mens Jezus, van mensen als Etty Hillesum en Frans van der Lugt. En voor het vermogen dat ons geschonken wordt in het geloof.

Ik wens u allen een heel zalig Kerstfeest.

Nijmegen, 25-12-2017
assumptionist.

pastor Jan Zuiker,